

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
TALSU-TUKUMA KOMITEJA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA
1902.g. - 1909.g.

PA-9. fonds

1902. gada februārī-martā Talsos izveidojās sociāldemokrātiskā grupa "Strādnieks", kurai izdevās nodibināt sakarus ar apkārtnes laukstrādniekiem, kā rezultātā radās četri laukstrādnieku sociāldemokrātiskie (SD) pulciņi¹⁾.

1902.g. aprīlī latviešu SD organizācijas, tai skaitā grupa "Strādnieks", apvienojās Baltijas latviešu sociāldemokrātiskajā strādnieku organizācijā (BLSDSO).

1902.g. vasarā tika nodibināta BLSDSO Talsu komiteja "Strādnieks"²⁾. Organizācijas pamatsūniņas bija pulciņi, kurus vadīja Talsu komiteja.

1904.g. jūnijā organizācijā bija 150 biedru³⁾.

1904.g. no 7. līdz 9. jūnijam Latviešu sociāldemokrātiskās ^{strādnieku} partijas (LSDSP) I dibināšanas kongresā Talsu SD organizācija "Strādnieks" apvienojās ar Tukuma sociāldemokrātiem un tika nodibināta LSDSP Talsu-Tukuma organizācija⁴⁾ Talsu-Tukuma komitejas vadībā.

1905.g. revolūcijas laikā pulciņu skaits palielinājās un sāka veidoties jauni struktūras posmi - rajoni (sākumā - centri). Rajoni (centri) apvienoja vairākus pulciņus.

Līdz ar LSDSP un Krievijas sociāldemokrātiskās strādnieku partijas (KSDSP) apvienošanu un LSDSP pārdēvēšanu par Latvijas Sociāldemokrātiju (LSD) 1906.g. jūlijā LSDSP III kongresā, LSDSP Talsu-Tukuma komiteja ieguva nosaukumu - LSD Talsu-Tukuma komiteja.

1 Хроника истории Коммунистической партии Латвии.-Рига.-1984.- Т.1.-С.51.

2 Turpat, 53. lpp.

3 Turpat, 89. lpp.

4 Latvijas Komunistiskās partijas kongresu, konferenču un CK plēnumu rezolūcijas un lēmumi.-Rīga, 1958.-I daļa-16.lpp.

Neskatoties uz to, ka organizācija darbojās gan pilsētās, gan laukos, tā, atšķirībā no Rīgas, Liepājas un Jelgavas organizācijām tika dēvēta par LSD lauku organizāciju.

1906.g. vidū no LSD Ventspils organizācijas atdalījās Dundagas rajona organizācija un pievienojās Talsu-Tukuma organizācijai⁵⁾. Organizācijā ietilpa sekojoši centri (rajoni)⁶⁾:

- Dundagas,
- Auces,
- Talsu,
- Tukuma.

1907. gadā 21 pulciņš apvienojās 3 centros:⁷⁾

- Tukuma,
- Dundagas,
- Auces.

1908. gadā LSD Talsu-Tukuma komitejai pārtrūka sakari ar Centrālo Komiteju, kurus tā paša gada beigās atkal atjaunoja.

No 1909.g. beigām par organizācijas darbību ziņu nav, jo tā faktiski darbību pārtrauca.

Galvenā fondu glabātāja
nodaļas I kategorijas arhiviste

[Handwritten signature]
22.09.93

T.Jakovļeva

5 Организационная структура Коммунистической партии Латвии. 1904.-1941. /И.Апине, А.Пулькис, Л.Спруге и др.-Рига, 1978.-С.44./

6 Valsts arhīvu speciālā bibliotēka.-Lapiņu fonds.-1906.g.-Nr.129.

7 Организационная структура КПЛ.-С.74.

8 Tikai 1911. gada beigās LSD lauku organizāciju konferencē paziņoja par "jaunu" (acīmredzot - atjaunotu) LSD Talsu organizāciju, kaut arī līdz I pasaules karam šīs organizācijas patstāvība bija apšaubāma.